

Gemeente De Fryske Marren
T.a.v.: de heer
Postbus 101
8500 AC JOURE

VERZONDEN 1 2 AUG 2015

Grou, 11 augustus 2015

Ons kenmerk : 0010751
Afdeling : Specialistisch advies
Behandeld door :
Uw kenmerk :

Betreft : Advies externe veiligheid inzake bestemmingsplan Harich

Geachte heer

U heeft het Bureau Externe Veiligheid Fryslân (Bureau EVF) verzocht om een advies externe veiligheid op te stellen ten behoeve van het bestemmingsplan Harich.

Beoordeling

Wij hebben uw verzoek beoordeeld aan de hand van het Besluit externe veiligheidsinrichtingen (Bevi) en het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en vastgesteld dat het aspect externe veiligheid geen belemmering vormt voor de haalbaarheid van voorliggend plan.

Geadviseerd wordt om:

- de standaardmaatregelen uit de digitale veiligheidstoets te borgen in het bestemmingsplan.

Voor een nadere onderbouwing verwijzen wij naar het bijgevoegde advies.

Concept bestemmingsplan Harich d.d. 9 april 2015

In de externe veiligheidsparagraaf (paragraaf 4.3) van het concept bestemmingsplan d.d. 9 april 2015 staat dat zich in en nabij het plangebied geen risicovolle inrichtingen en/of transportroutes en/of transportleidingen voor gevaarlijke stoffen bevinden die vallen onder het Bevi. Deze conclusie is onjuist. Langs het plangebied loopt de provinciale weg N928. Het invloedsgebied van deze weg valt over het plangebied.

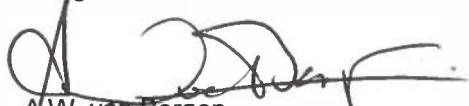
Geadviseerd wordt om de externe veiligheidsparagraaf te vervangen door bijgaand advies EV.

Verzending

Het advies externe veiligheid als ook een begrippen- en afkortingenlijst externe veiligheid zijn bijgevoegd. Het advies en de begrippen- en afkortingenlijst zijn u separaat per mail toegezonden.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met mevrouw ..., telefoonnummer... Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

A.W. van Bergen
Hoofd afdeling Specialistisch Advies

Bijlage(n) Advies externe veiligheid inzake bestemmingsplan Harich
Begrippen- en afkortingenlijst externe veiligheid

Advies Externe Veiligheid inzake bestemmingsplan Harich

Algemeen toetsingskader

Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico's voor de burger door bovengenoemde activiteiten. Hiertoe zijn risico's gekwantificeerd, namelijk door middel van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico (PR)

Het PR is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft.

Groepsrisico (GR)

Dit is de kans dat een groep mensen overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het GR moet worden gezien als een maat voor maatschappelijke ontwrichting.

Het externe veiligheidsbeleid is verankerd in diverse wet- en regelgeving. De volgende besluiten zijn relevant:

1. Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Met het Bevi zijn risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd.

2. Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)

Op basis van het Bevb dienen plannen, vergelijkbaar met het Bevi, te worden getoetst aan de grens- en richtwaarde voor het PR en de oriëntatiewaarde voor het GR.

3. Wet basisnet

Het basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Binnen bepaalde grenzen wordt dit vervoer over de weg, binnenwater en spoor gegarandeerd. Het basisnet heeft betrekking op de Rijksinfrastructuur: hoofdwegen (snelwegen), hoofdwaterwegen (binnenwateren) en hoofdspoorwegen (enkele uitzonderingen daargelaten). De wetgeving over het basisnet wordt de Wet basisnet genoemd.

4. Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt)

Voor ruimtelijke ordening in relatie tot de transportroutes is het Bevt opgesteld. Hierin zijn de regels voor de ruimtelijke ordening rondom het basisnet wettelijk vastgelegd.

5. Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit)

Het Activiteitenbesluit en de daarbij behorende regeling is de opvolger van een groot aantal AMvB's. In het Activiteitenbesluit staan algemene regels voor verschillende milieuaspecten, zoals veiligheidsafstanden waaraan voldaan moet worden.

Verantwoordingsplicht

In het Bevi, Bevb en de cRNVGS is onder andere een verantwoordingsplicht GR opgenomen. Deze verantwoording houdt in dat in bepaalde gevallen planologische keuzes moeten worden onderbouwd en verantwoord door het bevoegd gezag.

Risicobronnen ten aanzien van het bestemmingsplan Harich

Het plangebied "Harich" is gelegen ten noordwesten van Balk. De ligging van het plangebied is in figuur 1 weergegeven.

Figuur 1: begrenzing plangebied

Uit de professionele Risicokaart blijkt dat in de directe nabijheid van het plan een risicobron is gelegen waarvan de risicocontour of het invloedsgebied zich binnen het plan bevindt (zie figuur 2).

Figuur 2: begrenzing plangebied met risicobronnen

De relevante risicobron voor het plangebied is:

- transport van gevaarlijke stoffen over de weg.

Transport van gevaarlijke stoffen over de weg

Bronnen en afbakening

Aan de oostzijde van Harich ligt de provinciale weg N928. Over deze weg vindt lokaal transport van gevaarlijke stoffen plaats.

Toetsingskader bij beoordeling van risico's van vervoer van gevaarlijke stoffen bij ruimtelijke ordeningsbesluiten, is het basisnet. Het basisnet is per 1 april 2015 van kracht. Voor het wettelijk vastleggen van de regels voor de ruimtelijke ordening rondom het basisnet is er het Besluit externe veiligheid transportroutes (hierna: Bevt). Verder is de Regeling basisnet (hierna: Rbn) opgesteld. In de Rbn staat waar risicoplafonds liggen langs transportroutes en welke regels er gelden voor ruimtelijke ontwikkeling.

In het Bevt staat dat wanneer een bestemmingsplan binnen een afstand van 200 meter van een transportroute is gelegen, het GR dient te worden verantwoord. Aangezien, in casu, het bestemmingsplan binnen 200 meter vanaf de N928 is gelegen, is deze weg relevant in verband met transport van gevaarlijke stoffen.

De N928 is geen basisnetroute in de zin van de Wet basisnet. In de Rbn is aangegeven dat berekeningen voor transportroutes, niet zijnde een basisnetroute, uitgevoerd dienen te worden overeenkomstig de Handleiding Risicoanalyse Transport (hierna: HART). In de HART staat uitvoerig beschreven op welke wijze de risicoberekening uitgevoerd moet worden. Daarbij wordt ook aangegeven welke gegevens (vervoer en populatie) daarbij ingevoerd moeten worden.

In de Nota van toelichting op het Bevt en de Nota van toelichting op de Beleidsregels EV is aangegeven dat in sommige gevallen de berekening van het PR en het GR achterwege kan blijven. Hiervoor zijn vuistregels in de vorm van drempelwaarden voor vervoersaantallen opgesteld die de gebruiker een indicatie geven van de hoogte van het PR of GR. Met de vuistregels kan ingeschat worden of de vervoersaantallen, bebouwingsafstanden en/of aanwezigheidsdichtheden te klein zijn om tot een overschrijding van grenswaarde of richtwaarde voor het PR dan wel tot een overschrijding van de oriëntatiewaarde of 0,1 maal de oriëntatiewaarde voor het GR te kunnen leiden.

De drempelwaarde voor 0,1 maal de oriëntatiewaarde voor het GR geeft een indicatie dat zeker een GR-berekening moet worden uitgevoerd.

In vrijwel alle gevallen wordt het GR bepaald door GF3-stoffen (LPG). Voor de uitkomst van de GR-berekening is het dan voldoende nauwkeurig om de bevolkingsdichtheid te inventariseren tot 300 meter van de as van de weg.

Verantwoording GR

Conform artikel 9 van het Bevt dient het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid te worden gesteld om in verband met het GR advies uit te brengen over de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp en over de zelfredzaamheid van personen in het invloedsgebied. De betreffende onderdelen komen onder het kopje “Advies Brandweer Fryslân” aan de orde.

Provinciale weg N928

In het kader van het Fries Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2006-2010¹ is in 2006 en 2010 een onderzoek uitgevoerd naar het vervoer van gevaarlijke stoffen door de provincie Fryslân. Dit onderzoek is gebaseerd op feitelijke tellingen. Het doel hiervan was om inzicht te krijgen in deze transportstromen en de mogelijke knel- en aandachtspunten voor de veiligheid in de directe omgeving en de ruimtelijke ontwikkelingen. In 2010 zijn op de kruising Rondweg-West/Straatweg te Lemmer tellingen verricht. Op deze provinciale weg (N359) richting Balk zijn 117 transporten per jaar geteld. De N359 loopt noordwaarts en splitst zich bij Balk richting Harich op in de N928.

De provinciale weg N928 heeft ter hoogte van het plangebied grotendeels eenzijdige bebouwing. Voorts betreft het een weg waar maximaal 80 km/uur gereden mag worden. De dichtstbijzijnde bebouwing ligt op een afstand van circa 30 meter. De maximale dichtheid is in een worst-case scenario 40 p/ha.

PR

Wanneer het aantal GF3 transporten per jaar lager is dan 500 heeft een weg buiten de bebouwde kom geen 10^{-6} contour. In casu is het aantal transporten per jaar als worst-case scenario op maximaal 117 gesteld. Dit is lager dan 500. De N928 heeft geen PR 10^{-6} contour.

GR

Volgens de HART moet een RBM-II berekening uitgevoerd worden wanneer de vervoersstroom gevaarlijke stoffen in tankwagens stoffen bevat uit de categorieën LT3², GT4³ of GT5⁴. Hiervan is geen sprake.

Wanneer GF3 minder is dan 10 maal de drempelwaarde uit tabel 5 van de HART, wordt de oriëntatiewaarde van het GR niet overschreden. Het aantal GF3 transporten bedraagt maximaal 117 voor de N928. De minimale afstand tussen bebouwing en de weg is circa 30 meter, de maximale dichtheid van personen is 40 p/ha.

---

¹ Rapportage “Vervoer van gevaarlijke stoffen door Fryslân” d.d. 20 december 2010

² Toxische vloeistoffen, bijvoorbeeld acroleïne

³ Toxische gassen, bijvoorbeeld zwaveldioxide

⁴ Toxische gassen, bijvoorbeeld chloor of stikstofdioxide

Aflez van tabel 5 geeft 5.510 transporten GF3 om 10% van de oriëntatiewaarde te overschrijden, 55.100 om de oriëntatiewaarde te overschrijden. Zoals gezegd is het aantal transporten gesteld op 117. Het aantal GF3 transporten is minder dan de drempelwaarde uit tabel 5 van de HART. De 10% van de oriëntatiewaarde wordt niet overschreden.

Geconcludeerd kan worden dat het transport van gevaarlijke stoffen over de N928 geen belemmering vormt voor het bestemmingsplan.

Advies Brandweer Fryslân

Het bevoegd gezag dient voor dit plan, conform het Bevt, onder andere in te gaan op de bestrijdbaarheid van een incident met gevaarlijke stoffen en op de zelfredzaamheid van aanwezige personen binnen de (nog niet) aanwezige kwetsbare en beperkte kwetsbare objecten.

Hiertoe is het bevoegd gezag verplicht om Brandweer Fryslân om advies te vragen. Op 23 juni 2015 is door Brandweer Fryslân een digitale veiligheidstoets⁵ uitgevoerd en toegezonden aan de gemeente. In de digitale veiligheidstoets van Brandweer Fryslân staat dat wanneer het plan voldoet aan de standaardmaatregelen, genoemd in de digitale veiligheidstoets, het bevoegd gezag het plan niet meer aan Brandweer Fryslân hoeft voor te leggen. Het is dus aan het bevoegd gezag om deze standaardmaatregelen in het bestemmingsplan te borgen. Bij het niet (volledig) voldoen aan de standaardmaatregelen dient het ruimtelijk plan ter advisering te worden opgestuurd aan Brandweer Fryslân.

Mogelijkheden om het GR te verlagen/optimaliseren

Routing en beperken kans op incident

Alleen maatregelen die in een rekenmodel meegenomen kunnen worden, kunnen leiden tot een verlaging van het (reken technische) GR van de provinciale weg. Het gaat om het beperken van het vervoer van gevaarlijke stoffen door routing en/of het beperken van de kans op incidenten door maatregelen aan de infrastructuur (verlaging snelheid).

Een nieuwe routing vaststellen is niet mogelijk, omdat er geen wenselijke alternatieve routes beschikbaar zijn. Voorts is een snelheidsverlaging op dit tracé niet wenselijk.

Ruimtelijke maatregelen

Ruimtelijke maatregelen ter verlaging van het GR betreffen: alternatieve locaties (die verder van risicobronnen af liggen), het verlagen van de aanwezigheid van personen in de omgeving van de N928 en/of een andere functie-indeling van het plangebied.

Aangezien het gaat om een conserverend bestemmingsplan, zijn er geen mogelijkheden om te zoeken naar een alternatieve locatie of om het aantal aanwezigen binnen het invloedsgebied van de risicobron te beperken.

Het GR blijft onder de oriëntatiewaarde en derhalve is het niet nodig ruimtelijke maatregelen te treffen ter verlaging van het GR.

Nut en noodzaak van de ontwikkeling / tijdsaspect

Het betreft een actualisatie van een vigerend bestemmingsplan.

---

⁵ De digitale veiligheidstoets is een online hulpmiddel voor professionals om te bepalen welke stappen gezet moeten worden in het kader van externe veiligheid en fysieke veiligheid. De digitale veiligheidstoets bestaat uit verschillende toetsen op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu.

Conclusie

Ondanks maatregelen ter verhoging van de veiligheid kunnen risico's nooit voor 100% worden weggenomen. Ook na het nemen van veiligheid verhogende maatregelen zal een restrisico blijven bestaan.

Het bevoegd gezag dient, met behulp van het uitvoeren van de verantwoordingsplicht voor het GR en het advies van Brandweer Fryslân, zich nog uit te spreken over de aanvaardbaarheid van het restrisico. Voor wat betreft de acceptatie van het restrisico dient ook het belang van de ontwikkeling meegewogen te worden.

Geconcludeerd kan worden dat het aspect externe veiligheid geen belemmering vormt voor de haalbaarheid van voorliggend plan. Geadviseerd wordt om:

- de standaardmaatregelen uit de digitale veiligheidstoets te borgen in het bestemmingsplan.

Conserverend plan Advies 4

Project: Bestemmingsplan Harich

Datum: 23-6-2015

Naam bedrijf/instelling: Brandweer Fryslân

Telefoon: 088 229 89 14

Adres: Postbus 612

Postcode: 8901 BK

Plaatsnaam: Leeuwarden

Samenvatting

In de onderstaande tabel zijn de gegeven antwoorden en de daarbij behorende gevolgen kort samengevat.

	Vraag	Antwoord / Gevolg
Risicovolle inrichtingen	Liggen er binnen het plangebied risicovolle inrichtingen, of liggen er buiten het plangebied risicovolle inrichtingen die mogelijk van invloed zijn op het plangebied?	Nee
	Bevinden zich objecten (waar mensen verblijven of kunnen verblijven) binnen het invloedsgebied van de inrichting?	N.v.t.
	Bevinden zich kwetsbare objecten binnen de PR 10-6 contour van de inrichting?	N.v.t.
Buisleidingen	Liggen er binnen het plangebied buisleidingen, of liggen er buiten het plangebied buisleidingen die mogelijk van invloed zijn op het plangebied?	Nee
	Bevinden zich binnen het invloedsgebied van de buisleiding(en) objecten waar mensen kunnen verblijven?	N.v.t.
	Bevinden zich binnen de PR 10-6 contour van de buisleiding kwetsbare objecten?	N.v.t.
Vervoer van gevaarlijke stoffen	Liggen er binnen het plangebied transportroutes, of liggen er buiten het plangebied transportroutes die mogelijk van invloed zijn op het plangebied?	Ja
	Bevinden zich binnen het invloedsgebied van de transportroute objecten waar mensen kunnen verblijven?	Ja
	Bevinden zich binnen 200 meter van de transportroute objecten waar mensen kunnen verblijven?	Ja

Inhoud

Uit de toets blijkt dat er in of buiten het plangebied vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt wat van invloed kan zijn op dit ruimtelijk plan. Uit de toets blijkt daarnaast dat er zich binnen het invloedsgebied van deze transportroute objecten bevinden. Er zijn daarnaast ook objecten aanwezig binnen 200 meter van de transportroute.

Acties

- Het bevoegd gezag dient voor dit plan in elk geval in te gaan op de bestrijdbaarheid van een incident met gevaarlijke stoffen en op de zelfredzaamheid van aanwezige personen binnen de (nog niet) aanwezige kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten.
- Hiertoe is het bevoegd gezag verplicht om de Brandweer om advies te vragen. Indien het plan echter voldoet aan de standaardmaatregelen hoeft het bevoegd gezag het plan niet meer aan de Brandweer voor te leggen.

Standaardmaatregelen

Het ruimtelijk plan voldoet aan onderstaande criteria/ maatregelen.

- Het ruimtelijk plan is een conserverend plan waarin geen nieuwe ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt binnen het invloedsgebied van de transportroute (m.u.v. kleine uitbreidingsmogelijkheden bij bestaande

objecten).

- In de planregels bij de eventuele wijzigingsbepalingen, ontheffingen en nadere eisen is een criteria opgenomen in het kader van externe veiligheid, zodat er in een later stadium een toets kan plaatsvinden op deze wetgeving binnen het invloedsgebied van de transportroute.
- Er wordt geborgd dat geen nieuwe verminderd zelfredzame objecten worden toegestaan binnen het invloedsgebied van de transportroute (bijvoorbeeld zorgboerderijen of mogelijkheden binnen de bestemming maatschappelijk). Dit kan in een bestemmingsplan door het opnemen van een aanduiding of door te zorgen dat geen bestemmingen binnen de invloedsgebieden worden toegestaan waarbinnen nieuwe verminderd zelfredzame objecten mogelijk worden gemaakt. Hiervoor kan de begripsbepaling vaak cruciaal zijn.
- Er wordt zorg gedragen voor een goede bereikbaarheid van de (kwetsbare) functies en objecten binnen het plangebied. De bereikbaarheid moet in ieder geval niet afnemen ten opzichte van de huidige situatie en in het plan worden geen infrastructurele veranderingen voorzien.
- Het object of plangebied is en blijft in ieder geval tweezijdig benaderbaar voor een brandweervoertuig (van twee zijden aan te rijden).
- Het eventuele open water in het plangebied blijft behouden en worden geen veranderingen in voorzien.

Bij het niet (volledig) voldoen aan bovenstaande maatregelen/ criteria dient het ruimtelijk plan ter advisering te worden opgestuurd aan Brandweer Fryslân.

Brandweer Fryslân

Tel: 088 229 8900

Mail: risicobeheersing@brandweefryslan.nl

Adviesaanvragen per bovenstaand emailadres, via omgevingsloket online of schriftelijk op onderstaand adres.

Brandweer Fryslân
Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN